

Čtvrtletník

Jablíčko

časopis sociálních služeb HB

1/2013 ročník 3.

číslo 9

www.ssmhb.cz

strana 1

Sportující senioři

strana 4

Úvodník
Hany Novákové

strana 6

Škola základ života

O Jablíčko je po ocenění obrovský zájem!

Časopis Jablíčko je po prosincovém ocenění v soutěži AWARDS stále populárnější. Na konci ledna byli například tvůrci hosty vedení Města Havlíčkův Brod.

Více na straně 3

Sportující senioři

Sportovní aktivity nejsou jen pro mladé a zdravé lidi, i ve starším seniorském věku se zdravotními problémy je lze bez problému provozovat. Do sportování se naši klienti zapojují velice rádi a k tomu hodně přispěla hra zvaná **šoulená**, kterou jsme dostali od holandské návštěvy téměř před dvěma lety. Úplnou

novinkou je kulečník. Ten si naši klienti velmi rychle oblíbili a své volné odpoledne často a rádi tráví při této hře. V případě zájmu sestavíme i minigolf, šipky a kuželky. Pravidelně také do našeho měsíčního programu zařazujeme sportovní dopoledne, při kterém klienti soutěží o ceny a právě při těchto hrách i

více zapojujeme uživatele se zhoršenou pohyblivostí a jinými zdravotními omezeními. Jsme rádi, že naše klienty takové sportovní aktivity baví, popovídají si u nich a krátí jim dlouhé chvíle. Těšíme se na další společné sportovní zápolení

Zdena Lehmannová,
terapeutka

Úvodník ředitelky

Milí čtenáři, máte před sebou už deváté číslo časopisu **Jablíčko**, který vytváří uživatelé Sociálních služeb města Havlíčkova Brodu. Moc mě potěšilo ocenění našeho časopisu za první místo v národním kole soutěže AWARDS, které nám všem dodalo chuť do práce a energii v letošním roce.

A tak bych se s Vámi ráda podělila o plány na rok 2013 z pohledu poskytovatele Sociálních služeb města Havlíčkova Brodu. V minulém roce jsme poskytovali seniorům a osobám se zdravotním postižením pět sociálních služeb. A to v domácnostech uživatelů pečovatelskou službu, ambulantní službu denní stacionář, kde senioři tráví den a vrací se zpět do svých domovů, a tři pobytové služby: domov pro seniory, domov se zvláštním režimem pro uživatele s Alzheimerovou chorobou a odlehčovací pobytovou

službu, která slouží k odlehčení rodinám, které se starají o svého blízkého seniora. Všechny služby poskytujeme s důrazem na dodržování lidských práv a základních svobod osob, klademe důraz na právo na lidskou důstojnost, soukromí a svobodnou vůli uživatele. Poskytování služby plánujeme společně s uživatelem podle jeho individuálních potřeb, cílů a schopností. V roce 2013 plánujeme tyto služby rozvíjet a zkvalitňovat v souladu s těmito cíli i nadále. Bude probíhat vzdělávání personálu v oblastech komunikace, ve standardech sociálních služeb a dalších. Co se týče zkvalitňování nabídky služeb, plánujeme stejně jako v minulém roce zpříjemnit okolí domova pro seniory zahradními úpravami s cílem poskytnout uživatelům zahradní terapii. Tento pojem vysvětluje ve své stejnojmenné knize Andreas Niepel jako „plánovaný a cíleně orientovaný proces, při kterém vyškolení odborníci využívají na rostliny a zahradu orientované aktivity tak, aby udrželi a podpořili sociální, psychické a tělesné

zdraví a tím kvalitu života.“ Tato aktivita je však závislá na finančních prostředcích, kterých je v letošním roce méně než v roce 2012. I přesto se snažíme o další zkvalitnění služby. Dále chceme zavést v péči o klienta prvky bazální stimulace a to hlavně v přímé péči o uživatele s Alzheimerovou chorobou. Také bychom rádi nabídli uživatelům reminiscenční terapii a tím doplnili současnou nabídku aktivizačních programů jako je trénování paměti, pracovní terapii s prvky ergoterapie, keramikou dílnu, filmový klub, žurnalistickou školu, canisterapii, klub Klubíčko pro uživatele s vyšší závislostí na péči, hudební salonek, klub čtení, výtvarnou dílnu organizovanou Galeríí v Havlíčkově Brodě, cyklus přednášek organizovaný Krajskou knihovnou Vysočina Na vlnách dopoledního čaje, a další.

Na závěr bych chtěla poděkovat všem spolupracujícím organizacím a sponzorům, kteří podporují naši organizaci.

Přeji všem krásné a klidné dny!

Magdalena Kufrová,
ředitelka SSMHB

BLAHOPŘEJEME!

LEDEN

Beránková Božena
Vokurková Anežka
Siebenbürgerová Miluše
Jiráková Marie
Rychtářová Anežka
Chvojková Miluše
Kolařík Václav
Šmídová Milada
Neuvirt Karel
Domovinka:
Macková Danuše
Nykl Alois
Studeníková Vlasta

ÚNOR

Suchá Jarmila
Němcová Marie
Dušek Jindřich
Svobodová Marie
Hušková Anna
Průšová Milada
Žatečková Božena
Malina Jiří
Tandlerová Božena
Vácha Jan
Domovinka:
Vozábová Marie

BŘEZEN

Kopecká Marie
Pecen Josef
Jelínková Marie
Aronová Marie
Pustinová Růžena
Karlíková Marie
Dolinská Marie
Grulichová Marie
Řebíčková Libuše
Švec Miroslav
Krédl František
Zábojníková Jaroslava
Slavík Jaroslav
Stryhalová Věra
Šulcová Adelheid
Domovinka:
Baloun Josef
Balounová Jaroslava
Vávrová Marie

Jablíčko v rádiu, na radnici i na Krajském úřadě

Prosincové ocenění časopisu Jablíčko v národním kole soutěže AWARDS vzbudilo o časopis klientů Sociálních služeb obrovský zájem. Na začátku roku byli tvůrci časopisu přijati vedením města Havlíčkův Brod i radním Kraje Vysočina pro oblast sociálních záležitostí Petrem Krčálem. Jablíčko bylo i tématem pořadu Tandem na Českém rozhlase Region.

redakce

Delegace Jablíčka při návštěvě havlíčkobrodské radnice. Od vedení města získali tvůrci drobné dárky.

S prázdnou neodešla ani ředitelka DS Magdalena Kufrová.

Setkání na radnici se zúčastnil i jediný muž v redakci, Jaroslav Vaněk.

Věra Niklová při zápisu do pamětní knihy Města Havlíčkův Brod.

Poděkování za svou práci dostali tvůrci i od vedení Kraje Vysočina.

Šéfredaktor Ondřej Rázl, redaktorka Irena Trnková a moderátorka pořadu Tandem Tereza Stýblová ve studiu Českého rozhlasu Region.

Foto: 4x FVA Libor Blažek

Úvodník Hany Novákové

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, klienti domova, jistě jste zaznamenali, že již několik let probíhá vzájemná spolupráce havlíčkovobrodské galerie s vaším Domovem pro seniory. Ostatně i jeho adresa připomíná významnou osobnost českého výtvarného umění 20. století a rodáka z nedalekého Petrкова pana Bohuslava Reynka, který je jedním z našich kmenových autorů.

Rozličnými putovními výstavami jsme se v minulosti snažili zpříjemnit společenské prostory ve vašem domově i zpestřit nabídku různých aktivit o poznání a vyzkoušení si některých výtvarných technik pod vedením naší edukátorky. Protože ne všem zdravotní stav dovolí občas navštívit některou z výstav v naší galerii, chtěla bych využít této příležitosti a trochu vám její činnost přiblížit. Možná vás některá z aktivit zaujme a na základě vašich přání rozšíří stávající nabídku.

Havlíčkovobrodská galerie zaujímá specifické místo v síti českých galerií, neboť se jako jediná v republice specializuje na moderní českou knižní ilustraci, kresbu a grafiku vzniklou po roce 1900.

Vznikla v roce 1965 a svou činností navázala na tradici výstavní aktivity v Síni knižní kultury při Východočeském nakladatelství v Havlíčkově Brodě a na výtvarné soutěže pořádané každoročně u příležitosti Celostátních festivalů humoru a satiry Haškova Lipnice. Její sbírkové soubory, které čítají více než 8000 uměleckých děl, dnes představují ucelený pohled na výtvarnou kulturu české knihy a grafiky a jsou zde zastoupeni přední čeští umělci.

Vedle prezentace vlastních sbírek ve stálé expozici a na autorských nebo tematických výstavách představujeme v našich výstavních prostorách tvorbu významných českých i zahraničních výtvarníků. Pořá-

dáme různé interaktivní doprovodné programy k výstavám, výtvarné dílny, příležitostně koncerty a další kulturní akce.

Naším cílem je pokračovat ve stávajícím sortimentu služeb a pokud to personální a finanční možnosti dovolí dále jej rozšiřovat a získávat další příznivce výtvarného umění.

Doufám, že i některé z vás naše činnost potěší a poskytne zpestření vašeho volného času.

Hana Nováková,
ředitelka Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě

Jak se také válčilo

Když jsem se letos v lednu vrátil od dcery ze Slovenska a jeli jsme kolem Slavkova a nedaleké mohyly, vzpomněl jsem si na jednu historku, kterou jsem nedávno četl.

Druhý den po Bitvě tří císařů u Slavkova (2.12.1805) odjel Napoleon na zámek ve Slavkově, kde předtím byl ubytován ruský

car Alexandr I. Ten po prohrané bitvě urychleně zámek opustil a prchal směrem na východ.

Když Francouzi kontrolovali zámek, našli v jedné z jeho komnat spoře oděnou krasavici. Přivedli ji k Napoleonovi. Ten ji vyslechl a zjistil, že patří k doprovodu ruského cara. Prchající ruský panovník ji ve spěchu v zámku zapomněl. Napoleon po-

volal svého velkomaršálka Duroca a požádal ho: „Sežeňte nějaký kočár a pošlete dámu za jeho veličenstvím.“ Historku zaznamenal Napoleonův pobočník generál Gourgaud.

Touto úsměvnou příhodou nechci v žádném případě zlehčovat utrpení vojáků, kteří v bitvě padli nebo byli zraněni, ani civilního obyvatelstva zasaženého válečnými událostmi. Ale v kontrastu se zacházením se zajatci v nedávných válkách na Balkáně a současných v Sýrii či Africe svědčí tato historka přece jenom o tehdejší větší velkorysosti.

Jaroslav Vaněk

Devatero řemesel - desátá bída...

...bývalo rčení, které se používalo hlavně v případě, kdy se hovořilo o člověku, který míval více zájmů a koníčků, než bylo obvyklé, projevoval talent a šikovnost a našel by tedy pravděpodobně ve více oborech uplatnění. To byly a jsou případy, kdy chybí zcela něco jiného – čas. A přibývá?

Přibývá nevraživců a závistníků a ti ostatní říkají – když Pán Bůh rozdával, šel dvakrát.

Mohlo to být také vypravování o tom, že nejsou všechna rčení tak docela pravdivá. Protože já bych zrovna velmi potřebovala patřit mezi ty, kteří ovládají víc. Jak by to bylo krásné, kdybych dovedla malovat.

“Takhle mi nezbývá, než se pokusit jejich život jen vyprávět a doufat, že si ten obraz budete moci potom přestavit.”

Namalovala bych obraz, který v sobě nosím od svého dětství a sedla bych si teď před něj a vyprávěla všem o městečku na řece, sklárně a lidech, kteří tam pracovali, jejich ruce za pomoci těch ostatních vytvářely nádherné věci, které je proslavily skoro po celém světě. Tím by bylo porušeno rčení o devateru řemesel, protože by to vlastně byla radost zachytit jejich život na obraze. Takhle mi nezbývá, než se pokusit jejich život jen vyprávět a doufat, že si ten obraz budete moci potom přestavit.

V podstatě dá se říci, že jsou řemesla, nejen sklářství, která proslavila naši vlast ve světě i když dnes nejsou právě lukrativní, ale bohužel tradice řemesel a tvořivost a šikovnost v

několika oborech u jednoho člověka se vytrácí. Možná, ba skoro určitě, se dnes osobnost člověka asi nerozvíjí v řemeslných dovednostech. Říká se tomu - není čas a také rozvoj řemesel tradičních i jiných nepokračuje.

Celý tento úvod je vstupem do vzpomínek o jenom nebo několika řemeslech, které se skoro nevyučují, lidé, kteří je ovládají, stárnou, o výrobky není na trhu zájem, zatím. Kdyby zase jednou byl, bylo by to asi obtížné znovu taková řemesla provozovat. To není jenom řemeslo, to je umění, ba i talent by neměl chybět.

Ještě úvodem musím přiznat, že nejsem *babička Kavalírová*, abych uměla tak zajímavě a poutavě vyprávět, což je v tomto případě škoda, ale přesto

“Musím přiznat, že nejsem *babička Kavalírová*, abych uměla tak zajímavě a poutavě vyprávět, což je v tomto případě škoda, ale přesto se pokusím na skláře i ostatní, kteří k tomuto řemeslu neodmyslitelně patří, zavzpomínat.”

se pokusím na skláře i ostatní, kteří k tomuto řemeslu neodmyslitelně patří, zavzpomínat. Aby zůstaly vzpomínky na řemesla, která se nám ze života vytrácejí.

Rodina, do které patřím, z mamčiny strany žila a pracovala celý život ve sklárnách. Pokusím se vyprávět obrázky z jejich života.

Městečko Sázava bylo a je rekreační oblastí hlavně Pražáků. Co pamatuji už ze svého dětství, jak začaly prázdniny, byla Sázava, městečko, řeka i louky zaplněna rekreanty, letními dětskými tábory, ve volných pokojích domků ubytovanými letními hosty a řeka byla obložena rybáři a vodáky, postupně jak se stavěly chaty, tedy i chataři. Někteří z nich se potom stávali i občany s trvalým bydlištěm. Městečko se zdvojnásobilo, zdálo se počátkem července, že už *praská ve švech*, jak říkali domácí, ale nebyla to pravda. Městečko mělo velmi dobře udržovaný most přes řeku Sázavu, který ho spojoval s osadou Černé Budy. Pyšnilo se sklárnami a Černé Budy klášterem s věhlasnými poutěmi na svátek svatého Prokopa. V červenci se tak rozrostlo ještě o poutníky. A všichni se tam vešli.

Počet obyvatel se vracel do normálního stavu až úplně na samém konci prázdnin. Městečko se vylidnilo a žilo až do příštího léta poklidným životem.

Marie Rohlíková

Škola základ života - měšťanka

První ročník měšťanské školy dívčí školní rok 1939/ 1940

Pod záhlavím PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA jsem nastoupila do první třídy měšťanské školy II. dívčí v Praze na Žižkově. Psal se školní rok 1939/1940 a jeho začátek byl dost pochmurný. V říjnu 1939 byl v Protektorátě Čechy a Morava zřízen první koncentrační tábor. Rozjelo se velké zatýkání našich lidí včetně častých poprav. Ty byly oznamovány veřejně na velkých plakátech přilepených na stojanech pouličních lamp. Mezi občany nastalo velké zděšení. V takové atmosféře jsme se sešly do školních lavic.

Do první třídy měšťanky nastoupila všechna děvčata z páté obecné. Opět jsme se radostně uvítaly i s kamarádkou Májou. Byly jsme nesmírně zvědavé, kdo nás bude na měšťance učit a jaké předměty budeme zvládat. Konečně jsme se dočkaly. Přišel nás uvítat pan ředitel Vojtěch Cyprýn a představil nám třídního učitele Ludvíka Ferna. Byly jsme seznámeny, že budeme mít 14 vyučovacích předmětů. Celkem pět specialistů na různé předměty. Po sdělení těchto

zpráv nás neopomenul napomenout, abychom si uvědomily, v jaké napjaté politické situaci se nacházíme, že je snaha nás přeškolit tak, aby z nás už nebyli uvědomělí občané Čech, Moravy a Slezska. Že bohužel nemůže ustoupit od nových školních osnov, kde je nařízena výuka především německého jazyka a nauka ve všech vybraných předmětech o

“Po sdělení těchto zpráv nás neopomenul napomenout, abychom si uvědomily, v jaké napjaté politické situaci se nacházíme, že je snaha nás přeškolit tak, aby z nás už nebyli uvědomělí občané Čech, Moravy a Slezska.”

Velkoněmecké říši. Je si vědom této situace a bude záležet na jednotlivých vyučujících, jak se k této otázce postaví. Věřím, že k nám najdou cestu, bychom si také uvědomily, že naše vlast jsou české země a rodným jazykem je čeština. Popřál nám hodně úspěchů ve studiu a opět nabádal k opatr-

nosti. Jeho projev ve svém kontextu byl odvážný a nakonec vlastenecký.

Tak jsme se daly do studia. Shodly jsme se ve třídě, že máme odpor učit se pilně němčinu a vše, co se týká Velkoněmecké říše. Naši učitelé to pochopili a nedělali na nás žádný nátlak. Rozdělily jsme si úkoly, kdyby přišla inspekce na naše vědomosti. Kdo se co z látky naučí a případně přednese. Nechtěly jsme potopit naše učitele, aby měli nějaké nepříjemnosti, že nás pořádně neučí. Hlavně jsme se spoléhaly na Máju, která s radostí tuto roli přijala. Nakonec za celou dobu měšťanky žádná inspekce nepřišla.

Na konci školního roku jsme skoro všechny měly z němčiny jedničku. I z ostatních předmětů, které se vztahovaly k Velkoněmecké říši, jsme měly dobré známky. Měly jsme velkou radost, jak to naši učitelé vyřešili, ačkoliv nás o Velkoněmecké říši moc neučili. Probrali s námi jen to nejnutnější a ostatní čas věnovali nenápadně našim dějinám. Tak to tenkrát bylo. Nezapřeli se v nich vlastenci.

Věra Niklová

Pamětníci starých časů ještě žijí: Cesta do neznáma

pokračování z minulého čísla
Tak jako ve třídě, ale ještě mnohem větší směsice snad všech evropských národností žila v Chebu, našem novém útočišti. Skupina lidí z naší vesnice byla velice početná, ale ostatních i krajanů z celé Podkarpatské Rusi tady bylo mnoho. Časem se do západních Čech přistěhovali i naši lidé ze Šumavy, stále nás to táhlo svůj ke svému. V Chebu jsme tehdy bydleli v domkářské kolonii. U každého domku byla zahrádka a dvorek. V létě u nás býval každou neděli dvorek plný přátel, sedělo se a povídalo, vzpomínalo se na ty, kteří zůstali doma a jak se jim asi žije. Sousedé byli dobří a přátelská vzájemná pomoc samozřejmostí. Žili jsme ve společenství jako velká rodina dříve neznámých lidí. Když se něco dobrého uvařilo či upeklo, doneslo se i sousedům ochutnat. Ta přátelství trvala, i když jsme se odtamtud museli všichni vystěhovat. Potkala nás éra stavění nového a bourání starého. Budovalo se veliké sídliště, naše domky vzaly za své a šli jsme bydlet do bytů. Firma, kde pracoval tatínek byla zrušena a on šel pracovat do STS. V roce 1951 byl skutečně první kurz pro řidiče kombajnů v Žamberku. Vyslali tam i tatínka a tak byl jako jeden z prvních asi 50 absolventů z celé republiky, kteří získali oprávnění jezdit s kombajnem. Píšu o tom proto, že tatínek nikdy neměl příležitost chodit do školy a neuměl číst ani psát, přesto ty zkoušky velmi dobře zvládl.

Jak už jsem psala, chodila jsem do JUKu a naším třídním učitelem byl náš milovaný pan Alois

Píchovec, rodák z Plzně. Učil matematiku, fyziku a kreslení. A je pravda, že hodně svého volného času věnoval hlavně nám děvčatům, abychom ty dva zmiňované předměty dobře pochopily a naučily se. Po letech, když jsem viděla film Panu učiteli s láskou, v hlavní roli se Sydney Poitier, jsem si na našeho pana učitele vzpomněla. To byl on. Neměl to s námi snadné - krotit patnáctileté a šestnáctileté žáky. Ale nikdy na nás nekřičel, spíše ztišil hlas a pro nás to bylo jako výprask. Dokázal vyučování dodat na zajímavosti, často s celou třídou chodil na procházky překrásným údolím řeky Ohře. Řeka tvořila nespočet meandrů se spoustou tišin, ve kterých rostlo tisíce leknínů. Jednou chlapci slíbili, že nám lekníny natrhají a tak se to dobré jádro třídy do školy vrátilo pozdě. Byl z toho poprask, hrozila nám zhoršená známka z chování, ale náš dobrý pan učitel to usmlouval na ředitelskou důtku. Jezdil s námi sázet stromky na Komorní Hůrku. Pro zajímavost, je to jediná sopka u nás a je nejmladší v Evropě. Leží na zlomu zemské kůry, která se táhne od Karlových Varů, Mariánských Lázní, Lázní Kynžvart, Slavkovského lesa a Františkových Lázní.

Pak jsem už nikdy neměla možnost se podívat, jak je asi vysoký námi vysázený les. Už od první třídy jsem moc chtěla být učitelkou. Zdálo se mi krásné učit děti, které přijdou do první třídy, nic neznají a paní učitelka je naučí všemu, všechno ví a na každou otázku zná odpověď. Během školní docházky jsem poznala mnoho učitelů, kteří takoví byli a z jejich vyučování čerpám dodnes. Před koncem školního roku pan učitel mnohokrát přemlouval maminku, aby mě dali na učitelský ústav do Plzně. Učila jsem se dobře, ale rodiče mysleli, že by to bylo pro ně finančně neúnosné. A tak se můj sen rozplynul. Nikdy jsem to rodičům nevyčítala, ale celý život jsem učitelkou chtěla být. Nastoupila jsem do kanceláře jako úřednice v Přádelnách vlny a nakonec se mi i ta práce líbila. A ještě jedna vzpomínka. Kdo nežil v padesátých letech minulého století v pohraničí, neví, že život tam byl velice složitý, mnohdy nebezpečný. Hodně lidí přes západní hranice utíkalo do Německa. Bylo nebezpečné známému poskytnout nocleh. Pokud ten měl známý měl v úmyslu utéct za hranice, byl to problém. Když byl na hranici zadržen, výslechy byly takové, že řekl obvykle vše, někdy i to, co nevěděl. Stačilo, že se s někým poradil, kudy jít na houby a na plzeňské Bory šli sedět oba. Důstojníci Pohraniční stráže tehdy chodili v civilu na zábavy a při pivu si s místními povídali a nejednou i ze zábavy šli mnozí přímo do vězení. *pokračování příště*

Irena Trnková

Jak jsme volili prezidenta

Tak máme od 8. března novou hlavu státu.

Když v minulém roce parlament rozhodl, že se český prezident bude volit všelidovým hlasováním, pomyslel jsem si, že v zemi, kde prezident má relativně nízké pravomoci a kde dennodenně slyšíme z rádií i obrazovek a čteme v novinách, jak je třeba šetřit, je všelidová volba hlavy státu plýtváním penězi. Myslím si to ostatně dodnes.

Na druhé straně volba prováděná tímto způsobem nesmírně zvýšila zájem občanů. Televizní duely kandidátů byly sledovány téměř jako sportovní utkání na nejvyšší úrovni a diváci pozorně sledovali, jak který kandidát zabodoval, dostal soupeře pod

tlak a oponenta přehrál.

Co mě zarazilo, byla skutečnost, jak příliš osobně a netolerantně byly volby brány. Jakoby měly prokazovat jednostranný názor celého národa. Je přece jasné, že volič žijící na hranici životního minima nebo pod ní má asi jinou představu o vhodném kandidátovi než volič dobře sociálně zabezpečený. Snad to byla daň za *poprvé*.

Až se bude volit příště, budou už lidé vědět, že při stávajících pravomocích vítězný kandidát (bohužel) ani nemůže změnit mnoho k lepšímu, ani (naštěstí) mnoho pokazit. Ostatně velké množství formálních povinností asi přibrzdí i toho nejčinnorodějšího politika. Proč tedy pomalobívat sousedovi zeď nebo

občany s jiným názorem urážet?

A tak popřejme nově zvolenému prezidentovi, aby v rámci svých možností prosadil aspoň něco dobrého pro nás občany a rozptýlil obavy těch, kdo mu nedůvěřovali. A přejme mu, aby jeho funkční období dokázalo, že mnohasetmilionové částky vynaložené na všelidovou volbu nebyly zcela zbytečné.

A my voliči? Stůjme si za svým, ale respektujme i názory jiných.

O chytrých zvířátkách

Zvířátka projevují někdy neuvěřitelnou chytrost a mazanost. Moji známí měli kočku, která varovala, že chceme-li otevřít dveře, musíme stisknout kliku. Vyskočila tedy, pověsila se předními pacičkami na kliku a svou vahou ji stiskla. Obdivuhodné, že? Na toto téma vyprávěla jedna paní v rádiu kouzelnou příhodu.

I její kocour se naučil otevírat dveře popsáním způsobem. Sousédé je ale varovali. „Vy jste pryč, kocour si otevře dveře, ale zavřít je už neumí. Ještě vás někdo vykrade. Měli byste s tím něco udělat.“ A tak kocoura, když ho jednou přistihli, jak si otevírá dveře, potrestali. Kocour se urazil a přestal s nimi komunikovat. Jednou si ale manželé zabouchli dveře a zjistili, že klíče zůstaly uvnitř. Co teď? Shánět zámečníka? Vzpomněli

si, že kocour, který zůstal doma, dveře otevřít umí. Volali tedy: „Kocourku, otevři nám. Nic se ti nestane.“ Kocour nic, trucoval. Dostali spásný nápad. Došli do obchodu pro krabici s kočičími dobrotami a zachrastili s ní u zavřených dveří. Chvilí bylo ticho, pak cvakla kliku, dveře se otevřely a vyšel kocour. Byli zachráněni.

Moje druhá matka měla kocoura, který se naučil zatažením za šňůru rozsvěcet a zhasínat lampičku. Ale pochluubit se, tím co umí, nešlo. Na povel to nikdy neudělal, jen když sám chtěl. Když jsem si třeba četl a kocour usoudil, že bych se měl raději věnovat jemu, zhasl mi lampičku. Když jsem spal, kocour rozsvítil, aby mě probudil.

O chytrém psovi Brunovi, který se ze svých toulek nechával při-

vážet policejním autem, jsem už do Jablíčka psal.

V jednom přírodovědném časopise jsem četl o vránách v kterém si britském městě, které si vymyslely neuvěřitelný způsob, jak se dostat k jádřům ořechů. Když se na křižovatce na červenu v jednom směru zastavil provoz, kladly vrány před stojící auta ořechy. Když pak naskočila zelená, auta se rozjela a jejich kola ořechy rozdrtila. Vrány si pak při dalším zastavení provozu z rozmačkaných ořechů vybíraly jádra.

Někteří ptáci používají dokonce nástroj. Klacíkem, který drží v zobáku, vyšťourávají ze štěrbin v kůře stromů larvy.

Ale pro dnešek raději už dost, abyste nedostali komplex méněcennosti neboli mindrák.

**stránku připravil
Jaroslav Vaněk**

Proč pořád hledám, proč se pořád ptám?

Jsem už hodně letitá seniorka, ráda si přečtu příběhy, vzpomínky ze života v produktivním věku, možná ještě spíše z raného seniorského období života, z prostředí seniorů a seniorek, vyprávění o změnách při prvních krocích v důchodu a hlavně představy o tomto životě. Jak utrpěly sny a jak se daří plnit předsevzetí a plány? Již v začátcích, tedy při nástupu do seniorského života (nebylo to hned, to každý, kdo už začal, asi zná), začíná život seniora/ky plněním slibů, které si dal ještě v produktivním věku. Udělat všechno, co jsme odložili, jako vhodnou práci pro důchodce. Konečně jsme si vydechli - úkoly splněny, začínám být opravdový důchodce. Dědové uklidili sklepy, dvorky, babičky vygruntovaly, upravili zahrádky, třeba i společně. Možná, že

toho společného bylo víc. To většinou nezáleží tak na snech a představách, ale na zvycích a tradicích v rodině.

Dovedu si představit, že začalo takové svícení. To bylo tím vnitřním prozařováním přání a touhy nejen v očích, ale předváděl se celý člověk. Žádný pokřik, jen taková tichá radost. Uteklo pár let a připadám si jako nekvalitní soukromý detektiv. Nemohu nic najít. Nevidím kolem sebe žádné záření, tichou radost. A světlo v očích? Sem tam, ale to musím hodně pečlivě hledat, spíše jen sem tam malé světýlko. A pozor, změnila se i témata. To ukazuje, že senioři přicházejí o sny? Nebo kolem nás život tak rychle letí, že tomu spěchání nestácíme? Je to podivné. Najednou se vede víc řeči o vnoučatech, o rodině, ale ne příliš, aby ne-

budili moc zájmu. Nebo závisti? A nebo dění okolo nás je tak jiné, i způsob života, že zůstává jen ta starost, někdy i radost, pokud jde o naše zdraví? A dění okolo nás v ulicích, městečkách – také žádné komentáře, ale hlavně ani diskuze. Neměli bychom snad jen pokukovat jeden po druhém, ale spojit se, protože je snad víc věcí, starostí, bolestí i radostí, které nám určuje místo na společné lodi, rozdílů nejsou tak velké ani závažné. Pojďme tedy najít pro zbytek života společně, kde jsme všechny ty maličkosti, které dovedou dělat radost poztráceli, napravit asi už nemůžeme nic, je pozdě. Ale není pozdě hledat jeden pro druhého ty malé radosti. Určitě jsou, jen se je musíme naučit hledat.

Marie Rohlíková

Dne 15. 2. 2013 nás navždy opustila bývalá členka naší redakce paní Jiřina Franzová. Všichni s úctou vzpomínáme!

Vzpomínka na Jana Masaryka

Aby nezapadla vzpomínka na Jana Masaryka, prvního ministra zahraničí v naší republice od roku 1945.

Jan Masaryk byl v roce 1948 po únorové revoluci pověřen jako ministr zahraničí jednáním v Sovětském svazu o naší vzájemné spolupráci.

Po návratu u Stalina v Moskvě

měl veřejný projev k národu v rozhlase. Referoval o výsledcích jednání se Stalinem. V rámci projevu konstatoval, že jel do Moskvy jako svobodný občan Československé republiky a vrátil se domů jako Stalínův pacholek. Na to 10. března 1948 ráno byl nalezen v pyžamu mrtvý pod oknem svého

bytu na dlažbě Černínského paláce v sídle Ministerstva zahraničí.

Dodnes o jeho smrti jsou dvě verze: že byl zavražden, oficiálně, že spáchal sebevraždu. Právě letos uplyne 65 let od jeho tragického skonu. Čest jeho památce.

Věra Niklová

Tvůrcem časopisu Jablíčko se může stát úplně každý! Stačí navštívit kurz Žurnalistika pro seniory nebo kontaktovat pracovníky Domova pro seniory (569 433 757).

Kolik stál pašovaný olej?

Ted' si vlastně uvědomuji, že vše, o čem píšeme, se většinou odehrálo v minulém století i v minulém tisíciletí, což se málokteré generaci podaří.

Za vzpomínku stojí i absurdita nařízení, která jsme museli dodržovat a rozhodně nepřispívala k posílení národního sebevědomí.

Už doma i ve škole nás učili, že se nemá dělat, co není dovoleno, jelikož pak přijde trest.

Bylo to v 70. letech minulého století a tehdy většina obyvatelstva mohla vyjet do zahraničí pouze do spřátelených sousedních států. Jezdilo se tam nejenom na podívanou, ale i za nákupy zboží, které u nás nebylo k dostání. Do NDR (Německá demokratická republika) se jezdilo pro záclony a boty, do PLR (Polská lidová republika) pro potraviny, do MLR (Maďarská lidová republika) pro šampony, svetry atd. Ale nebylo to jen tak, ten, kdo chtěl něco převést musel mít tu správnou dávku odvahy a štěstí. Já jezdila hlavně podívat se, co kde je hezkého k vidění, protože na nákupy mi moc peněz nezbývalo. Několikrát jsme jeli do krásného města na Dunaji, do Budapešti. Pokaždé jsem tu viděla něco, co za vidění stálo. Bylo to staré město Buda s památkami z doby pobytu Římských legií. Krásná Rybářská bašta s nádherným výhledem, kde si člověk přímo hmatatelně uvědomil, že tudy prošla historie. Jedinečný, unikátní Řetězový most, který spojuje Budu s Peští přes Dunaj, jen kousek od překrásné budovy maďarského Parlamentu. Průvodkyně nám vyjednala i vstup, kde jsme si

mohli vyzkoušet, jak se sedí v parlamentním křesle. Já se ale hlavně těšila na Margaretin ostrov, kde za několik málo forintů bylo možné strávit v termálních lázních celý den. Lázně byly nekruté, s teplou vodou, vodními masážemi a mořskými vlnami, zkrátka očistná pohoda pro tělo i duši.

Proč o tom všem píšu? Na hranicích se v té době vyplňovalo celní prohlášení pro cestu tam, účel cesty a kolik peněz s sebou vezeme. Při poslední cestě do MLR jsem jela vlakem se známou a jejím manželem. V Budapešti jsem zamířila do oblíbených lázní a známí šli nakupovat. Dohodli jsme si dobu, kdy se sejdeme a já se v klidu oddávala vodní koupeli. Ani tentokrát jsem neměla v úmyslu jít za nákupy, ale známá mě přemluvila, že se vyplácí dovézt odtud stolní olej. Ona už měla nakoupeno, já koupila čtyři lahve, aby to stálo za to. A stálo! Poradila mi, abych do celního prohlášení napsala jednu láhev, víc, že se převážet nesmí. Znamá už měla své prohlášení vyplněné, olej, který koupila, napsala do celního prohlášení svého manžela. Podle jejich rady jsme si sedli do posledního vagónu vlaku směr Komárno. Záhy po rozjezdu vlaku vstoupila do kupé celní pracovnice. To už byla ve mně malá dušička. Jeden olej v tašce i prohlášení byly sice v pořádku, ale z police se na mě hrozivě dívala taška se třemi lahvemi pašovaného stolního oleje. Marné byly moje výmluvy, že olej vezu dětem, tím jsem opravdu soucit nevzbudila. Znamá měla vše v pořádku, ale její muž na tom byl

jako já. Měl také problém se čtyřmi lahvemi oleje pod sedadlem.

V Komárně na maďarské straně vlak zastavil a my dva s doprovodem celní pracovnice jsme museli s pašovaným olejem na tamní celnici. Cestující z vlaku se na nás dívali jako na zločince, v očích otázka, cože jsme to provedli? Mně bylo chvílemi do pláče, chvílemi do smíchu, protože celou cestu muž mé známé komentoval její nápad s nákupy hodně peprnými výrazy a nadával, že kdyby bába (manželka) nebyla tak hladová, nemuselo se to stát. Je ale pravda, že bych se bývala nejraději k celnici doplazila pod vlakem, jaká mi byla hanba. Po sepsání protokolu nám byly oleje bez náhrady zabaveny a my museli opět projít špalírem škodolibých pohledů cestujících. Takže olej byl koupený opravdu *výhodně*.

Po této nepříjemné zkušenosti jsem se raději zase vrátila k tomu, že si mohu odkudkoli přivést zážitky na krásná místa, na památky, které kdykoli si vzpomenu, mám je před očima, bez zápisu do celního prohlášení. A na žádné celnici mi je nikdy nikdo nemůže zabavit.

* HUMOR * HUMOR * HUMOR * HUMOR * HUMOR * HUMOR * HUMOR *

HÁDANKY

Je to vždycky tam, kde to má být.
Někdy to vidíme, někdy ne.
I když to nevidíme, víme, že je tam.
Kdyby to nebylo, nebyli bychom ani my.

eounjs

Je to výrobní prostředek.
Je to stav duše.
Týká se to mužů i žen.
Týká se to války a míru.
Teď je to u nás velice špatné.

stav

Má to břečťan.
Bývá to v koupelně.
Hodně toho má čeština.
Má to bodlák.

hřečk

VTIPY

Ve škole:

„Karásku, kdy zemřel Karel IV?“

Karásek na to:

„To se divím, jak můžete být za profesora, když nic nevíte a furt se ptáte.“

„Dnes si už i bohatí utahují opasky.“ „Máš pravdu, ale na kufrech, když letí na Bahamy.“

Paní Karásková nabízí sousedce koláčky. „Ty jsou skvělé,“ chválí je sousedka. „Trouba Vám dobře peče, co?“ „Peče, ale těch keců, než ho k tomu dokopu.“

Irena Trnková**„Bílý“ a černý humor**

U šikmé věže v Pize zaparkuje auto. Vystoupí řidička s manželem. Manžel se podívá na věž a vykřikne: „Proboha, Marie, cos to udělala s tou věží? Říkal jsem ti, ať pustíš k volantu mě!“

V jedoucí tramvaji se ozve křik: „Zastavte, zastavte, nějaká paní vypadla z tramvaje.“ „To je v pořádku,“ volá řidič, „Ta už jízdné zaplatila.“

Jaroslav Vaněk**Literární překlepy**

J. Kollár – Slavia včera
F. L. Čelakovský – Oblast tísní ruských
K. J. Erben – Kytlice
K. H. Mácha – Mařinka
K. Havlíček – Tyrolská legie
J. K. Tyl – Bavičova dcera
B. Němcová – V zámku pod zámkem
V. Hálek – Hádky v naší vesnici
J. Neruda – Písně komické
K. Světlá – Neholenec
J. Vrchlický – Než zblbnu docela
S. Čech – Zálety pana Broučka
J. V. Sládek – České selky
A. Jirásek – Filozofská hysterie
K. V. Rais – Nápad
T. Nováková – Chachar
Z. Winter – Róza má hrnec
J. S. Machar – Maga je líná
A. Sova – Trapasy u sudu
O. Březina – Líbání na Západě
K. Hlaváček – Lstivá balerína

K. Toman – Korzo života
F. Šrámek – Plav!
J. Mahen – Uličník z Prahy
V. Dyk – Myla sedm loupežníků
P. Bezruč – Slizké písně
F. X. Šalda – Dušek a dělo
V. Mrštík – Posádka z Haje
A. Mrštík – Rock na vsi
G. Preissová – Gazdina rolba
K. M. Čapek-Chod – Trhlina
J. Holeček – Pašík

sestavil Pavel Zedník

Křížovka

Správnou tajenku odevzdejte na recepci DS Reynkova do 30. dubna, tři vylosovaní získají hodnotné ceny.

Číslo 10

POMŮČKA: ALOUI, AZIDY, BÁN, ETTL, MACO, SI, YAKI	OBÝVATEL NĚMECKA	1. DÍL TAJENKY	ŽENSKÉ JMÉNO	DOKÁZAT		VYMŘELÝ PTÁK BĚZEC	ZNAČKA AMPÉR- ZÁVITU	KONDOR VELKÝ	DĚLNÍK ZA- MĚSTNANÝ OMETÁNÍM	ITALSKÉ PŘÍSLOVÍ				
NAPŘÍČ					SLOVENSKÝ „MEDVÍDEK“									
PARTNER EVY V RÁJI					OBILÍ SETÉ NA PODZIM ŘECKÉ PÍSMENO									
BIBLICKÉ MĚSTO NERESTÍ							PŘEDLOŽKA JMÉNO HERCE ČEPKA			CHEMICKÁ ZNAČKA STRÍBRA	DRUH KVĚ- TENSTVÍ		2. DÍL TAJENKY	VŘAVY
 KTERÍ SLADKO- VODNÍ RYBA						KOŇSKÉ SPŘEŽENÍ ČASY					ZNAČKA STRONCIA DERIVÁT AMONIÁKU			
METRÁK					SETINY KILOGRAMU TAŽNÁ ZVÍRATA									
DOMÁCKÝ EDUARD				DRUH HOUBY RUDNÁ ŽILA (zastarale)						OBHLÉD- NUTÍ (řídce)				
INICIÁLY PÍSNIČKÁŘE NOHAVICI			JEDOVATÝ HAD CHECHTOT						DUŠKATÉ SLOUČENINY ČESKÝ BOTANIK					
VELKÉ NOSY							VLASTNÍ JELENŮM MUŽSKÉ JMÉNO							NEVÁHAT
 DOVEDNĚ (knižně) OBYČEJ (knižně)						POLICEJNÍ VŮZ PÍSMOVKA					UNITED NATIONS (zkratka) HESLO			
SLADKO- VODNÍ TŘESKO- VITÁ RYBA					PŘIKRÝVATI ŽIDOVSKÝ POKRM NA POUŠTI					ČESKÁ ŘEKA POLÉVKOVÉ KNEDLÍČKY				
CITOSLOVCE CHROCH- TÁNÍ				STROJ NA ZEHLNÍ SILNÝ PROVAZ						SLŮVKO KONEJSENÍ BEZDĚKY				
CHEMICKÁ ZNAČKA ARSENU			ZESILOVAČ SVĚTLA ČAJOVÝ ALKALOID						NAVÍJET ÚDER (slovensky)					
VÝROBCE POLÉVEK V SÁČKU							OBSAHUJÍCÍ ARAK OPILEC (expressivně)							
 SIBÍRSKÝ VELETOK AMERICKÝ PREZIDENT						OFOUKNUTÍ OBRNĚNÁ BOJOVÁ VOZIDLA					ZIVNOSTEN. LIST (zkr.) OHRAZENÝ LES			
STÁT USA				MATKA MANŽELKY (obecně) PŘEDLOŽKA						PŘEDLOŽKA PŘÍČNÉ NITĚ				
DĚDIČNÝ VLADCE V BOSNĚ			ARGENTIN- SKÁ STEP RYBÁŘSKÁ SÍŤ						ÚBYTEK (řídce) STŘEDA (zkratka)					
ZNAČKA KOSMETIKY			LYRICKÁ BÁSEŇ ZNAČKA SODÍKU					100 ČÍNSKÁ JEDNOTKA HMOTNOSTI				INICIÁLY SPISOVA- TELE ŠTORCHA	MISTROV- STVÍ EVROPY (zkratka)	
TĚLESO S TRHACÍ NÁPLNÍ				3. DÍL TAJENKY										
PRUDKÉ NAPADENÍ				OZNAČENÍ JAPON- SKÉHO PORCELÁNU					DĚTSKÝ POKRM					

Redakce: Věra Niklová, Irena Trnková, Jaroslav Vaněk, Marie Rohlíková, Zdena Lehmannová a další přispěvatelé

Redakční rada: Ondřej Rázl, Magdaléna Kufrová, Petra Plodíková

Kontakt a náměty: ondrej@razl.cz, 608 646 658.

Náklad: 300 ks

Za případné chyby v textu se omlouváme.

Uzávěrka příštího čísla 1. června 2013.

UNIDERMA®
PROFESSIONAL HYDRA SYSTEM